

Sygn. akt VIII Ka 464/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku VIII Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący **SSO Przemysław Wasilewski – spr.**

Sędziowie: **SO Marek Wasiluk**

SO Dariusz Niezabitowski

Protokolant Agnieszka Malewska

przy udziale Prokuratora Grzegorza Giedrysa

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2014 roku

sprawy P. L.

oskarżonego o czyn z art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 01 kwietnia 2014 roku, sygnatura akt III K 1388/13

Zaskarżony wyrok uchyla i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Białymstoku do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE

P. L. został oskarżony o to, że:

w nieustalonym dniu między 1 a 19 marca 2011 roku w B., wbrew przepisom ustawy, działając w realizacji z góry powziętego zamiaru korzyści majątkowej, brał udział w obrocie środkiem odurzającym w postaci (...), w ten sposób, że nabył od J. P. nie mniej niż 15 gram (...), celem redystrybucji

tj. o czyn z art. 56 ust. 1 ustawy z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z 1 kwietnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt III K 1388/13 oskarżony P. L. został uznany za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i za to na mocy art. 56 ust. 1 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii został skazany na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 60 stawek dziennych przyjmując wysokość jednej stawki dziennej za równoważną kwocie 50 złotych.

Na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono oskarżonemu na okres 3 lat tytułem próby.

Na mocy art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonej kary grzywny zaliczono oskarżonemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności od dnia 18 grudnia 2012 r. do dnia 19 grudnia 2012 r. przyjmując, iż jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności równa się dwóm dziennym stawkom grzywny.

Zasądzono od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 900 złotych tytułem opłaty i odstąpiono od obciążania go kosztami procesu.

Apelację od powyższego orzeczenia wniósł obrońca oskarżonego, zaskarżając wyżej wymieniony wyrok w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku polegający na uznaniu oskarżonego winnym popełnienia zarzucanego mu czynu pomimo tego, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na takie ustalenie,

II. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 5 § 2 k.p.k. poprzez tłumaczenie nie dających się usunąć wątpliwości, co do treści rozmowy oskarżonego z J. P. na niekorzyść oskarżonego,

III. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść orzeczenia tj. art. 410 k.p.k. poprzez oparcie ustaleń dotyczących winy oskarżonego na wyroku skazującym J. P. i fakcie dobrowolnego poddania się przez niego karze 3 lat pozbawienia wolności w sprawie o sygn. III K 957/13, pomimo tego, że okoliczność ta nie została ujawniona na rozprawie głównej i akta tej sprawy nie zostały dołączone do akt przedmiotowej sprawy,

IV. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść orzeczenia tj. art. 7 k.p.k. i 410 k.p.k. poprzez przekroczenie swobodnej oceny materiału dowodowego, wbrew zasadom prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, w zakresie oceny zeznań świadka J. P., który jednoznacznie stwierdził, że oskarżony nie kupował od niego narkotyków, a sam fakt przyznania się do popełnienia czynu w innym postępowaniu nie może przesądzać o odpowiedzialności oskarżonego,

V. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść orzeczenia tj. art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 366 § 1 k.p.k. poprzez ich niezastosowanie i nie przeprowadzenie z urzędu dowodu z opinii biegłego z zakresu slangu narkotycznego w celu ustalenia czego dotyczyły rozmowy P. L. z J. P. zarejestrowane w trakcie kontroli operacyjnej, pomimo że art. 167 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. nakłada na Sąd obowiązek przeprowadzenia z urzędu dowodu z opinii biegłego, w sytuacji gdy stwierdzenie okoliczności wymaga wiadomości specjalistycznych, co też uczynił Sąd uznając winę oskarżonego.

W związku z powyższym wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego P. L. od zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego jest zasadna w zakresie, w jakim prowadzi do uchylecia zaskarżonego orzeczenia. Rozważania pod kątem ustalenia słuszności złożonego przez skarżącego wniosku o uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, wobec braków w materiale dowodowym zebrany przez Sąd Rejonowy, są przedwczesne.

Zaznaczyć należy, iż obowiązkiem sądu wynikającym z zasady prawdy obiektywnej jest dążenie do wyjaśnienia wszystkich istotnych wątpliwości w sprawie, zwłaszcza zaś do wyjaśnienia sprzeczności i to przy uwzględnieniu całości zebranego materiału dowodowego, zgodnie z treścią art. 410 k.p.k. Należy bowiem pamiętać o tym, że przekonanie sądu orzekającego o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 k.p.k. tylko wtedy, gdy:

- jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy (wspomniany już art. 410 k.p.k.) i to w sposób podyktowany obowiązkiem dochodzenia prawdy (art. 2 § 2 k.p.k.),
- stanowi wynik rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.),

- jest wyczerpujące i logiczne – z uwzględnieniem wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego umotywowane w uzasadnieniu wyroku (art. 424 k.p.k.) (por. też wyrok Sądu Najwyższego z 03 marca 1998 roku, V KKN 104/98, Prokuratura i Prawo 1999/2/6, LEX 35095; wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 1997 roku, IV KKN 58/97, Prokuratura i Prawo 1997/11/1, LEX 31393).

Sąd Rejonowy podczas orzekania nie w pełni wziął pod uwagę wszystkie w/w wskazania.

W ocenie Sądu Okręgowego dotychczas zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na poczynienie jednoznacznych ustaleń, jak uczynił to Sąd Rejonowy, który w ślad za oskarżycielem uznał, że bez żadnych wątpliwości można przypisać oskarżonemu P. L. winę za zarzucane mu przestępstwo.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie sprawstwo oskarżonego P. L. (biorąc pod uwagę niepełny materiał dowodowy) jawi się jako niepewne, co nie oznacza jednocześnie, że w razie uzupełnienia materiału dowodowego, przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy nie może dojść do podobnych wniosków, jakie powziął Sąd w tym postępowaniu.

Dokonując ustaleń w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy oparł się przede wszystkim na zeznaniach J. P., a w zasadzie na jego dobrowolnym przyznaniu się do winy w sprawie o sygn. III K 957/13 Sądu Rejonowego w Białymstoku, w tym w szczególności na jego przyznaniu się do sprzedaży narkotyków oskarżonemu P. L. oraz na treści zarejestrowanej rozmowy telefonicznej z 19 marca 2011 r.

Oczywistym jest, że z samego faktu przyznania się J. P. w innym postępowaniu do wszystkich zarzucanych mu czynów, w tym czynu mającego bezpośredni związek z zarzutem oskarżonego P. L., nie można wywodzić z góry wniosku o sprawstwie tego oskarżonego. Poza tym rację ma skarżący, że Sąd I Instancji w sposób przewidziany przepisami k.p.k. nie wprowadził do materiału dowodowego wskazanych materiałów znajdujących się w aktach sprawy o sygn. III K 957/13, chociaż oparł się na nich dokonując ustaleń w niniejszej sprawie w zakresie winy oskarżonego P. L.. W ten sposób doszło do naruszenia art. 410 k.p.k. w stopniu określonym w art. 438 pkt 2 k.p.k.

Świadek J. P., zeznając na rozprawie w niniejszym postępowaniu (k. 629-630) stwierdził, że nie przypomina sobie czy udzielał narkotyków oskarżonemu. Podał, że wprawdzie w postępowaniu, w którym został skazany poddał się dobrowolnie karze i przyznał się do sprzedaży L. narkotyków. Wskazał jednakże, że chciał aby sprawa szybko się zakończyła. W ocenie Sądu zeznania J. P. powinny podlegać wnikliwej ocenie Sądu, tak jak każde inne dowody, mając również na uwadze pozostały materiał dowodowy zgromadzony w niniejszym postępowaniu.

Zgodnie z zasadą obiektywizmu wyrażoną w art. 4 k.p.k. organy prowadzące postępowanie karne są obowiązane badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego. Poza tym zgodnie z art. 8 § 1 k.p.k. sąd karny rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu. Innymi słowy oznacza to, że Sąd karny nie jest związany ani orzeczeniem sądu karnego zapadłym w innej sprawie, ani też ustaleniami faktycznymi czy też treścią wyroku w sprawie jednego ze współsprawców przestępstwa rozpoznanej odrębnie, gdy następnie rozpoznaje sprawę innego współuczestnika (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 14 grudnia 2012 r., o sygn. II AKa 361/12, LEX 1246945).

Przechodząc do treści rozmowy z 19 marca 2011 r. (k. 153) pomiędzy oskarżonym, a J. P., która w ocenie Sądu I Instancji bez cienia wątpliwości potwierdzała postawiony mu zarzut polegający na braniu udziału w obrocie środkami odurzającym w ilości nie mniejszej niż 15 gram (...), to mając na uwadze treść samej rozmowy, nie sposób zgodzić się z tak daleko idącymi wnioskami, w tym sugerowaną w uzasadnieniu kwotą 8000 złotych (k. 645), uzyskaną z tytułu sprzedaży narkotyków przez oskarżonego.

Zasadniczy fragment rozmowy (k. 153) brzmiał:

„ (...) **NN** – no nic mi jeszcze zostało k...

F – ja p...

NN - mogę ci jak coś przywieźć albo ...

F - ...

NN no co ... ile gówna zostało i tyle no

F – filara dowieźć

NN no

F- co?

NN – co mówisz?

F – filara dowieź

(...)

F – ile ci tam zostało?

(...)

NN- piętnastak

F- a forsy ile masz?

NN- ósemkę

F- Co?

NN – Ósemkę

F- To weź ją przywieź

NN- No to weź coś dla mnie towaru dobrego zrób

F- Przywieziesz to zaraz ?

NN- no przywiozę a zrobisz towaru dobrego?

F- Y. (...)"

Tymczasem w zasadzie nie wiadomo w oparciu o jakie dowody Sąd I Instancji zinterpretował słowo „piętnastak”- jako 15 gram (...), a nie innego środka odurzającego, czy psychotropowego, zaś liczbę „ósemkę” jako kwotę 8000 złotych. Wprawdzie w aktach niniejszej sprawy znajduje się opinia biegłego odnosząca się do materiału dowodowego uzyskanego w trakcie kontroli operacyjnej (k. 50-62), która wyjaśnia pewne pojęcia dotyczące slangu narkotykowego, ale nie zmienia to jednocześnie tego, że brak w niej jest jakiegokolwiek odniesienia się do kluczowych słów wypowiedzianych podczas rozmowy w dniu 19 marca 2011 r. Powyższa interpretacja, wykładnia kluczowych słów, ma przecież zasadnicze znaczenie dla wyjaśnienia okoliczności sprawy, w tym potwierdzenia bądź nie zarzutu postawionego oskarżonemu.

Poza tym Sąd I Instancji nie dokonał analizy treści innych rozmów z udziałem oskarżonego, w tym przykładowo można wymienić rozmowy na (k. 215-216), które być może również mają znaczenie dla rozstrzygnięcia o winie bądź

niewinności oskarżonego, co pozwala jednoznacznie wskazać, że ocena dowodów dokonana przez Sąd I Instancji była wybiórcza.

W ocenie Sądu Okręgowego powyższe braki dowodowe i nie rozstrzygnięte przez Sąd Rejonowy wątpliwości przemawiają za tym, że na moment wydania orzeczenia przez Sąd Odwoławczy nie można ustalić w sposób jednoznaczny zaistnienia zdarzenia - udziału przez oskarżonego w obrocie środkami odurzającymi, bez uzupełnienia materiału dowodowego i wnikliwej jego analizy.

Przyjęcie zatem w stanie faktycznym uzasadnienia orzeczenia jednej wersji bez jej wnikliwego sprawdzenia, stanowi naruszenie zasady prawdy materialnej, a ponadto przewidzianej w art. 4 k.p.k. zasady obiektywizmu, zgodnie z którą organy prowadzące postępowanie karne są obowiązane badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego. Działając w ten sposób Sąd naruszył jedną z naczelnych zasad polskiego procesu karnego wyrażoną w art. 2 § 2 k.p.k. tj. zasadę prawdy materialnej, która nakłada na Sąd orzekający w sprawie obowiązek dążenia do dokonania ustaleń zgodnych z rzeczywistością. Wprowadza ona wymóg opierania wszelkich rozstrzygnięć na prawdziwych ustaleniach faktycznych i obliguje wszystkie organy procesowe do dołożenia – niezależnie od woli stron – maksymalnych starań i wyczerpania wszelkich dostępnych środków dla poznania prawdy.

Podsumowując należało stwierdzić iż na skutek zaistnienia wyżej wskazanych uchybień nie sposób na obecnym etapie postępowania stwierdzić, czy Sąd Rejonowy dokonał w sprawie prawdziwych ustaleń faktycznych, albowiem w ocenie Sądu Okręgowego nie zostały one dostatecznie udowodnione. Udowodnienie natomiast zachodzi wówczas, gdy fakt przeciwny dowodzonemu jest niemożliwy lub wysoce nieprawdopodobny. W tym miejscu należy podkreślić, że wybiórcza i niepełna interpretacja niektórych okoliczności przy jednoczesnej rezygnacji z dokonywania czynności niezbędnych dla pełnej realizacji zasady prawdy, zwłaszcza zaniechania poszukiwania dalszych dowodów, stanowi istotną wadę postępowania. W związku z tym opisane powyżej uchybienia, mające niewątpliwie wpływ na treść wyroku musiały skutkować jego uchyleniem i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W rozpoznawanej sprawie decydujące znaczenie może mieć zasada *in dubio pro reo*. Nie można jej jednak w żadnej mierze traktować jako swoistego uproszczonego traktowania wątpliwości (wyrok Sądu Najwyższego z 16 stycznia 1974 r., o sygn. III KR 315/73, opub. w OSNKW 1974/5/97, LEX 18772). Reguła *in dubio pro reo* ma bowiem zastosowanie wówczas, gdy zostały wyczerpane wszystkie możliwości poznawcze w postępowaniu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 sierpnia 1979 r., o sygn. IV KR 173/79, opub. w OSNPG 1980/2/24, LEX 17173). Tym samym zarzut obrońcy oskarżonego odnośnie naruszenia przez Sąd I Instancji zasady wyrażonej w art. 5 § 2 k.p.k. jawi się w chwili obecnej jako przedwczesny.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy należy mieć na uwadze wszystkie podniesione wyżej uwagi i wytyczne, których wykonanie powinno doprowadzić do ustalenia prawidłowego i nie budzącego wątpliwości stanu faktycznego. Tak ustalony stan faktyczny musi następnie zostać poddany wnikliwej ocenie w świetle zasad określonych w art. 7 k.p.k. a to z kolei winno doprowadzić do wydania w niniejszej sprawie sprawiedliwego wyroku.

W chwili obecnej nie można wykluczyć, iż dotychczasowe postępowanie Sądu I instancji okaże się ze wszech miar słuszne, a nowe elementy tylko uzupełnią rozważania Sądu, dokonane podczas jej pierwszego rozpoznania. Nie można również wykluczyć, że sprawa zakończy się w ten sam sposób, co za pierwszym razem. Z drugiej strony przepisy k.p.k. nakazują podjęcie wszelkich możliwych czynności, które mogłyby przyczynić się do wyjaśnienia sprawy. A możliwość wykonania pewnych czynności Sąd Odwoławczy zauważył, czego wyrazem jest niniejsze rozstrzygnięcie i uzasadnienie orzeczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.